

ሰሙን 4-5

3^ይ ክፍሊ

ሰኒት ጉረባብቲ

ብርካዊ

ትግርኛ

እዚ ሓጋዊ መዕላፍ ካብ ዩ.ኤስ.ኤስ.ኤ.ዲ. (USAID) ብተረኽበ ገንዘባዊ ሓገዝ፣ ብምትሕግጋዝ ሴቭ ዘ ቺልድረን (Save the Children)፣ ሚኒስተር ትምህርትን ቢሮ ትምህርቲ ክልል ትግራይን ተዳሊዉ ተሓቲሙ።

2009 ዓ.ም.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Save the Children

The CC By license lets others distribute, adjust, and build upon this work, for free or commercially, as long as credit is given to the original creation. However, any changes from the original must be indicated.

For more info please refer: <https://creativecommons.org/licenses/>

ስኒት ጉረባብቲ

3^ይ ክፍሊ

ዕመን 4-5

ብርካዊ

መዘከር ንመምህራን

እዚ መፅሓፍ ብመሰረት ሓዱሽ ስርዓተ ትምህርቲ ዝተዳለወ ሓጋዚ ንባብ እዩ። ተምሃሮ ነዚ መፅሓፍ ተጠቒሞም ክእለታት ንባብን ምድማፅን ንኸዕብዩ ድጋፍ መምህራን ወለድን ኣድላዩ እዩ። ስለዚ ነዚ መፅሓፍ ንተምሃሮ ቅድሚ ምንባብኩም፣ ፈለማ ባዕልኹም እኹል ምድላው ንምግባር ነዞም ዝስዕቡ መምርሒታት ኣተግብሩ፡-

- ✧ ንምድማፅ ዘድልዩ ነገራት ኣመዓራርዩ። ንኣብነት፣ ተምሃሮ ንኸዳምፁ ኣዳልዉ።
- ✧ ቅድሚ ንባብ ምጅማርኩም እቶም ተምሃሮ ሕቶታት ቅድመ ምድማፅ ክምልሱ ግበሩ።
- ✧ ነዚ ፅሑፍ ብግብእ ናህሪ፣ ምልከትን ኣገላልፃን ኣንብቡ።
- ✧ ኣብ መወዳእታ፣ ሕቶታት ድሕረ ምድማፅ ክምልሱ ግበሩ።

ሕቶታት ቅድመ ንባብ

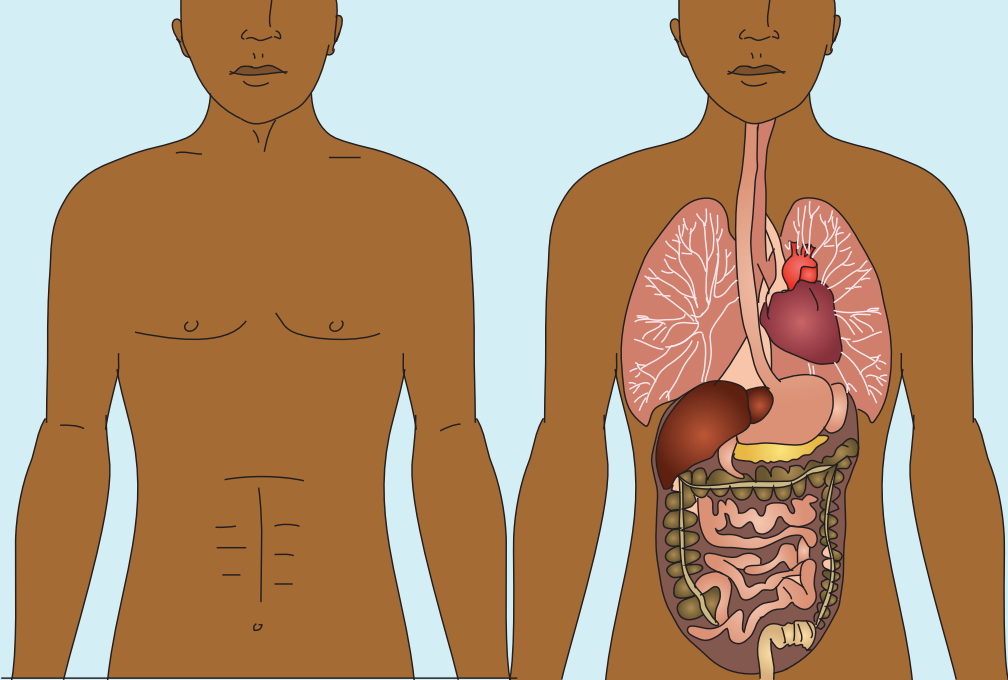
1. ስኒት እንታይ ማለት እዩ?
2. ጐረባበቲ ክሳነዩ ኣለዎም ዶ? ንምንታይ?

ሓደ መዓልቲ ሓደ ሰብኣይ ኣብ ከቢድ ድቃስ እናሃለወ
ዘገርም ሕልሚ ሓለመ። ኣብቲ ሕልሚ ጐረባብቲ ዝኾኑ
ኣፃብዕቲ፣ ኢድ፣ እግሪ፣ ርእሲ፣ ኣፍ፣ ዓይንን እዝንን
ነበሩ። ኩሎም ብሓባር ኣብ ከብዲ ተቓውሞኦም
እናስምዑ ሓለመ።

ቅድሚያ ኩሎም አእዳው ጀመሩ። ክልቲኦም “ንስኻ
ዘይትረብሕ አካል ሓንቲ ከይሰራሕካ ዘዝሃቡኻ ትቐበል።
ንሕና ግን ምሉእ መዓልቲ ክንኩዕት፣ ክንጻፅድ፣ ክንሓርስ፣
ክንቅጥቅጥ፣ ክንህብ፣ ክንወስድን ክንደክምን ንውዕል!”
በሉ።

ቀደሙም ድማ “ክንዲ ዘገልገልናን ዝደኸምናን ግና ዋጋና
ምልሕሓፅ፣ ምድማይ፣ ብዕሾኽ ምውጋእ፣ ብእምኒ
ምጭፍላቕ ኮይኑ። ንስኻ ግና ካብታ ዘለኻያ ወስ
አይትብል። ንሕና ዘዝቐረብናልካ እሞ ድማ እናኾለስናካ
ትውሕጥ!” በሉዎ ብሕርቃን።

አእጋር ድማ አስዕብ አቢሎም “አእዳው ኩሉ ጐረቤት
ዝፈልጦ ሓቂ ተዛሪብኩም አለኹም!” በሉ። ካብኡ፣ “ንሕና
ምሉእ መዓልቲ ንዓኻ ክንብል ክንኸይድ፣ ክንድይብን
ክንወርድን ንውዕል። እንገብሮ ሓገዝን ዘጋጥመና ድኻምን
እስኪ ሕሰቦ’ሞ አንታ ዓብዪ ለቐታ! እሞ ድማ ንዓኻ
ተሸኪምና!” ብምባል መረረቶም ገለፁ።

“እወ ትኽክል እዩ! ድኻምናን ፃዕርናን ከንገሮ አለዎ።
ንሕና ዘዝተውሃበና እናጠሓንና ሓንቲ ከየትረፍና ንዓኻ
ንሰድድ። ንሰኻ ዘዝሃብናካ ዘይምቕባል እንታይ አለካ!
‘እንተሃቡዎ እንተሃቡዎ ዘይመልእ’ እናተብሃለ እኳ
ይምሰለልካ! አንታ ስሱዕ ክሻ!” በሉዎ አፍን አስናንን።

ርእሲ፣ ዓይንን እዝንን እውን ተወሳኺ ሓሳብ ንክህቡ
ዓደሙዎም። ፈላማ ርእሲ “ናተይ ነገር እንታይ
ይመስለኩም! ኣብ ላዕሊ ስለዝርከብ ዝጠዓመኒ
ክመስለኩም ይኽእል!” በለ። ቀጺሉ፣ “ካብቶም ካልኣት
ጐረባብተይ ብፍሉይ ተረቢሐ ኣይፈልጥን!” በለ።

ርእሲ ቀደሱ፣ “አነ ዒስራን አርባዕተን ሰዓታት ዕረፍቲ የብለይን። ቀንዲ ስራሐይ ድማ ቀፃሊ ቁርሲ፣ ምሳሕን ድራርን እንታይ ከምዝኸውንን አበይ ከምዝርከብን ምሕሳብ እዩ። ካብኡ ድማ ንኢድን ንእግርን መልእኽቲ ምምሕልላፍ ስረሐይ እዩ!” በለ።

“ርእሲ አይወፀሉን ነይሩ። “ኩሉ ምግቢ ኣብ ከብዲ ስለዝኣትው ዝጥቀም የለን። ኩሎም ጐረባብትና ዝብሉዎ ዘለዉ ትኽክል ስለዝኾነ ሓደ ነገር ክንገብር ኣለና!” በለ መሊሱ ተቐጢዑ።

ግደ አዲንትን አእዛንን ኮነ። አርባዕቲአም ብሓደ ድምፂ
ድማ ግዲአም “ንሕና እውን ብምርኣይን ብምስማዕን
እናሓበርናን እናመራሕናን ነገልግል። እንተኾነ ግና ኩሉ
ነገር ይኣኽለኒ ናብ ዘይብል ኩባዲ ስለዝጓዓዝ ንቃወም!”
በሉ።

ኩሎም ጎረባብቲ ተቃውሞአም ኣብ ጎረቤቶም ኩብዲ ኣስምዑ። ኩብዲ ኩሉ ክዛረብ እንተሎ ዋላ ሓንቲ ቃል ብሕም ኣይበለን። ንሕድሕዶም ስምዕ ኣቢሉ ብውሽጡ “እህም...” ይብል።

እቶም ጎረባብቲ ንቐፅበት ሱቕ ምስበሉ ኩብዲ ምሕሳብ ቀፀለ። ካብኡ፣ “እዞም ጎረባብተይ ክሳብ ሎሚ ናተይ ረብሓ ኣይፈለጡን! ኣነ መን ምዃነይ ብትዕግስቲ ከርእዮም ስለዝኾንኩ ሓዚ ዘረበኡም ይወድኡ!” በለ ብኹርዓት። እዚኣ ኢሉ ንሱ እውን ሱቕ በለ።

ከብዲ ሱቕ ምስበለ፣ ጐረሮ ድማ “እሕሕ... በለ። ካብኡ፣
“ኣነ እውን ዝህቦ ሓሳብ ኣለኒ!” በለ። ብምቅፃል፣
“ይኣኸለኒ ዘይፈልጥ ከብዲ ዝኣኸኸብ ንሕና ዝደኸምናሉ
ስለዝኾነ ምስኡ ዘለና ጉርብትናን ርክብን ክነቋርፅ ኣለና!”
በለ።

ብጐረሮ ዝቐረበ ሓሳብ ንእሽታይ ሓሰቡሉ። ካብኡ፣
ኩሎም ጐረባብቲ ብሓደ ቃል “ፅቡቕ ሓሳብ እዩ። ሰሪሕኻ
ምብላዕ እንታይ ማለት ከምዝኾነ ብተግባር ክነርእዮ ኢና።
ብጥምየት ምስተሳቐየ ጉዳ ክርእ እዩ!” ብምባል ፈከሩ።

ካብታ ዝፈከሩላ ሰዓት ጀሚሮም ኩሎም ሰራሕ ጠጠው
ኣበሉ። ኣእጋር “ኣይንቀሳቐስን!” በሉ። ኣእዳው ድማ
“ዝወደቐ ኣይነልዕል፣ ኣይነቕብል!” በሉ። ጐረሮ እውን
ለጊሙ በሪ ዓፅዩ ለጥ በጥ በለ።

አፍ ተኸደነ፤ አስናን ግጥም በሉ። ዝተለመደ ቁርሲ፤
ምሳሕ፤ ድራር ኩሉ ጠጠው በለ። ፅንሕ ኢሉ ከብዲ
ከእውይ ጀመረ፤ ከሸዐ ዝሰርሖ ስራሕ ስኢኑ አሲድ ጥራሕ
ፈልፈለ። ቀስ ብቐስ ብሕሱም ጥምየት ደኸሙ ለጥ ኢሉ
ደቀሰ።

ኣብ ዓለም ሕልሚ ዘሎ ሰብኣይ ምሒር ሰንበደ። እንተኾነ
ግና ኣእጋሩ ከንቀሳቐሱ ኣይከኣሉን። ኣእዳዉ እውን
ምውስዋስ እብይ በሎ። ኣእምሮኡ ትኽክል ምሕሳብ
ኣበዮ።

አብ ዓለም ሕልሚ ከይኑ ኢደ እግሩ ጠፍኦ። ድልየት
እምበር ካሊእ ኩሉ ኣበዮ። ብሕሱም ጥምየትን ድኻምን
ካሊእ ተሪፉ ኣፉ ከኸፈት ኣይከኣለን። እቲ ሰብኣይ ድንገት
ናይ ድኻምን ሕማምን ስምዒት ተሰመዖ።

ማይ የመና ፀምኦ፤ እንተኾነ ግና ተሲኡ ከህቦ ዝኸኣል
ኣይነበረን። ዝብላዕ እንተደለየ መን ተሲኡ ይሃቦ። እቲ
ስራሕ ጠጠው ካብ ዝብል መዓልታት ሓለፉ።

እቲ ሰብኣይ “እቲ ዓመፅ ከምዚ ኢሉ እንተቐፂሉ ከመውት እየ!” ኢሉ ኣዝዩ ፈርሐ። እቲ ሰኣን ብዝግባእ ምሕሳብ ዝተጀመረ ህልኽ መንገዲ ጥፍኣት መሰለ። ህልኽ ንበዓል ህልኽ ከመልኽ በለ።

እቲ ጠጠው ምባል ስራሕ ነቶም ዓመፅቲ ባዕሎም ከጐድእ ጀመረ። ኩሎም ዓመፅቲ ጠመዩ፤ ፀምኡ። ይትረፍ ከንቀሳቐሱ ትንዕ መበሊ ዓቕሚ እውን ሰኣኑ። ንኸብዱ ምቕፃዕ ይትረፍ፤ ንባዕሎም እኳ ሃመማ እንትመፀም እሽ ኢሎም ከባርሩ ኣይከኣሉን።

ቁርፂ ምስኮነ እግሪ ክዳመፅ ጀመረ። ዝቐረየቶ ሓይሊ
ፀንቂቕ፣ “አንቱም ጐረባብተይ ከይተጋገና ኣይንተርፍን!
ውሽጣ ውሽጢ ግዲኡ ክጐድአና ፀኒሑ ኣሎ ማለት እዩ!”
በለ።

ደድሕሪ እግሪ እቲ ብዙሕ ዝተዛረበ ርእሲ ቀፀለ። “ኣነ
እውን ነዚ እየ ዝሓሰብ ነይረ፤ ከብዲ ኩሉ ገፋፊጡ
ዝቐበል መኻዝን ይኹን እንበር ዘዝኣከቦ ኣሰናዲኡ ናብ
ኩላትና ዝልእኽ ዓብዪ ፋብሪካ እንተኾነኽ መን ይፈልጥ!”
በለ ። ርእሲ እናፈለጠ ከም ዘይፈልጥ ዝሓትት መሰለ።

ኣፍ እውን ኣፉ ከፈተ። “ኣንቱም ጐረባበቲ ሰኣን ምፍላጥና
እዩ እምበር ከብዲ ብዙሕ እዩ ዝሰርሕ። ሓቂ ንምዝራብ
እቲ ዓብዪ ሰራሕ ናይ ከብዲ እዩ!” በለ።

መቸም አፍ እንተተኸፈቱ ብዙሕ እዩ ዝዛረብ! ብምቕፃል ድማ “ስለዚ ተጋጊና ነይርና ኢና”ም ኣብ ኩባዲ ዝነበረና ኣረኣኦ ክልወጥ ኣለዎ። ንጌጋኻ ኣሚንካ ምቕባልን ካብ ጌጋኻ ምምሃርን ዓበዪ ትምህርቲ እዩ። ስለዚ ይቕረታ ሓቲትና ናብ ስራሕና ክንምለስ ኣለና!” በለ።

ኩሎም በብታራ “ኣፍ ትኽከል እዩ!” ብምባል ስርሓም ብትግሃት ቀፀሉ። ኣእዳውን ኣእጋርን ተንቐሳቐሱ። ቁርሲ ተዳልዩ ኢድ ቁረስ፤ ኣፍ ተቐበለ፤ ስኒ ሓየኸ፤ ጐረሮ ኣመሓላለፈ፤ ኩባዲ ተቐቢሉ ንኸሉ ኣከፋፈለ። ኩሎም ጐረባበቲ ብሓባር ብምንቕስቓስ ሓድነቶም ከም ብሓድሽ ኣጠናኸሩ።

ረብሐ ወይ አስተዋፅኦ ዘይብሉ ሰብ የለን። በዚ ምክንያት
ኩሉ ሰብ ተደላዩ እዩ። እከለ ረብሐ የብሉን ወይ እከሊት
ረብሐ የብላን ምባል ጌጋ እዩ። 'ኣነ እበልፅ! ኣነ እበልፅ!'
እውን ጉድኣት አለዎ። ካብ ኩሎም ዝሓሹን ዝምረፁን
ሓድነትን ሰኒትን እዮም።

ነዘም ሕቶታት ደሕረ ንባብ መልሱ:-

1. እቶም ጐረባበቲ ዝዓመፁ ኣብ መን እዩ? ንምንታይ?
2. እቲ ዛንታ ከመይ ተዛዚሙ?
3. ነቲ ዛንታ ብናታትኩም ኣገላልፃ መሊሰኩም ዘንትዉ።

